

Št. 100

GLAS SLOVENIJE

Leto 5 - 100

THE VOICE OF SLOVENIA

Iz olimpijskega Sydneya -

Tudi v 100. številki štiri strani več Two English pages for the whole family

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK - Cena S 2.00 - THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

Olimpijska povorka

Sydney, Parramatta, 1. junij 1997 - Parramatta je to nedeljo oživela, 25 tisoč olimpijskih navdušencev je napolnilo ulice tega mestnega predela Sydneya, med njimi sedanjí in bivši olimpijski športniki. Ulice so bile polne zastav vseh barv, maskot sydneyjskih olimpijskih iger (Syd, Olly in Millie), plesalcev in drugih udeležencev parade, ki jo je pripravil sydneyjski Organizacijski komitee za Olimpijske igre 2000. Parada bo tudi v drugih avstralskih mestih, novembra pa bo zadnja v Melbournu.

Olimpijske igre Sydney 2000

Želite športnikom, novinarjem in drugim obiskovalcem iz Slovenije v času olimpijskih iger leta 2000 izdati vašo hišo, stanovanje ali sobo? Glas Slovenije zbira naslove interesentov. Prijavite se že zdaj Uprava Glasa Slovenije

Borut Mahnič veleposlanik R Slovenije v Avstraliji?

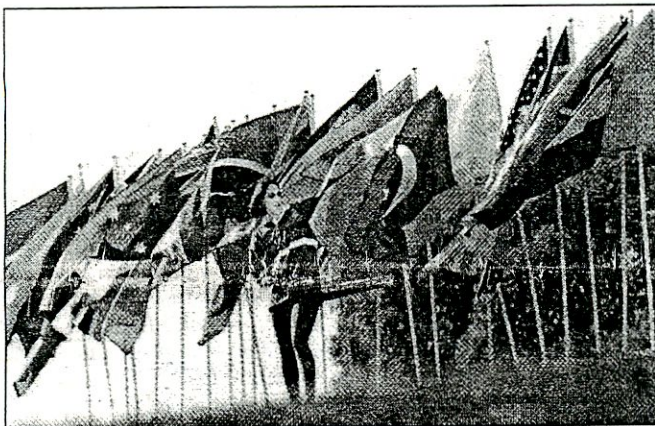
Ljubljana, 4.6.97 - Dnevnik Delo je iz svojih virov izvedel, da naj bi zasedel mesto veleposlanika RS v Canberri poklicni diplomat Borut Mahnič, trenutno vodja mednarodnopravne službe na Zunanjem ministrstvu RS.

Jubilejna številka Glasa Slovenije

10. maja 1993 je izšla prva številka Glasa Slovenije na osmih straneh; časnik se je od takrat "zredil" in dobil povsem novo obliko, upamo, da končno. Potrebovali smo torej štiri leta, da bi izoblikovali pravo podobo in izboljšali vsebino s pomočjo interneta.

Tako smo začeli...

Fotografija z olimpijske povorke v Sydneyu

Z oktetom Lesna tudi Slovenjgraški župan

Članica mest Glasnikov miru (International Association of Peace Messenger Cities) je med 74 mest iz vseh celin sveta tudi Slovenj Gradec; v Avstraliji pa Melbourne in Wollongong. Župan Slovenj Gradca Janez Komljanec, ki bo spremljal oktet Lesna na turneji po Avstraliji, se bo srečal z župani zgoraj omenjenih avstralskih mest.

Ne prezrite članka Bernarde Jaklin, urednice Jane pod naslovom "Padli angeli" na strani 6

Oktet Lesna že poje v Avstraliji

Pevci okteta Lesna iz Slovenj Gradca so pričeli s svojo turnejo po Avstraliji. Program gostovanja na strani 12

Eden izmed pevcev Lesne na medvedjem trgu v Ljubljani, kjer so prodajali tudi naše koale - prispevek za pediatrično kliniko

Višek nastopa pevcev Lesna v parlamentu NSW

Peli bodo tudi v Veleposlaništvu RS v Canberri

Sydney - Pevci Lesne bodo nastopili na sprejemu za konzularni zbor v parlamentu NSW v ponedeljek, 23. junija. Prireditelj Alfred Brežnik - častni konzul RS v Sydneyu, gostitelja predsednik gornjega doma NSW Hon. Max Willis M. L. C. in spiker parlamenta Hon. John Murray M.P. Prisotni bodo parlamentarci NSW, konzularni zbor, predstavniki avstralskih pomembnih institucij ter predstavniki slovenske skupnosti. V Canberri pa bodo pevci Lesne sodelovali v proslavi državnosti, ki jo priraja Veleposlaništvo Republike Slovenije 25. junija.

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA
Ustanovljen-Established in 1993
Izhaja dvakrat mesečno

GLAVNA IN ODGOVORNA
UREDNIKA-EDITOR
Stanka Gregorič

UPRAVNIK-MANAGER
in/and
TEHNIČNI UREDNIK-
TECHNICAL EDITOR
Florjan Auser

USTANOVITELJI
FOUNDERS:
Alfred Brežnik, Stanka
Gregorič, Dušan Lajovic,
Stefan Merzel

TISK
Glas Slovenije - Sydney

Glas Slovenije je nedobičkonosen časnik. Mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva. Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke. Vse pravice pridržane. Ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov (na slovenskih radijskih oddajah, v drugih časnikih in revijah) dovoljen le kadar je naveden vir (Glas Slovenije)

Naročnine

Letna naročnina \$ 50.00

polletna \$ 30.00

letalska letna naročnina v
prekomorske države
\$100.00

Sponzorji

Od \$ 500.00 navzgor

Oglasi

Cenik oglasov v upravi
Mali oglasi

Do 20 besed \$ 10.00
vsaka naslednja beseda
50 centov;

fotografija dodatnih
\$ 10.00

Tiskovni sklad
(prostovoljni prispevki)

GLAS SLOVENIJE
lahko naročite na naslov:
P.O.Box 411
Harris Park 2150
NSW-Australia
Telefon/Fax: (02) 9897 1714
Email:
ovenia@zeta.org.au

Dopisniki v tej številki:

Ivanka Bulovec (NSW),
Aljaž Gosnar (ACT),
Stanka Gregorič (NSW),
Ljudez Košorok (NSW),
Ivo Leber (VIC),
Katarina Mahnič (VIC),
Stanko Prosenak (VIC),
Marijan Peršič (QLD)

Iz dnevnika urednice

Stanke Gregorič

INDEPENDENCE! NEODVISNOST!

Čim dlje živim in delam med svojimi rojaki, jih opazujem in doživljam, tem bolj mi postaja vseč beseda NEODVISNOST! Z njo sem uspešno pripeljala Glas Slovenije do stote številke. Nobenih pravil, nobenih direktiv, nobenih omejitev, nobenih cenzur, nobenih polen pod noge...

Okoli nas je polno takih ljudi, ki uživajo, če stvari ne gredo kot bi morale. Polno takih, ki načrtno uničujejo tisto kar je v skupnosti dobrega, odstranjujejo ljudi, ki so pripravljene delati in se žrtvovati. Ni jim mar, če zanje ni nadomestila. Mečejo bombe, rušijo in - so junaki! Med ruševinami tudi sami ne bodo imeli nič! Kdo bo za njimi pospravil ruševine? Kdo bo zgradil na novo? Pet minut pred dvanajsto, nihče!

Do takšnih asociacij me vodi beseda INDEPENDENCE - NEODVISNOST! (sposojena iz Jane), ki bo, upam, še vnaprej moto nolitike Glasa Slovenije in mojega dela.

Vaša Stanka

Za začetek

tudi to je Avstralija

Vijugava in zaprek polna pot sprave

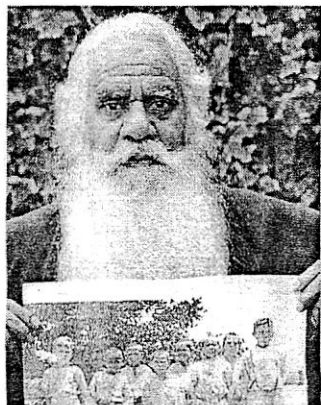
Piše Katarina Mahnič

V menda prvi slovenski knjigi o Avstraliji, ki je izšla pred skorajda sto leti, je v poglavju o 'avstralskih divjakih' zapisano: "Prva poguba Avstralcev je bila, da so krčevito in z največjo žilavostjo branili svoje pravice do rodne zemlje, na kateri so živeli. Seveda mora vsak, kdor ima le količkaj vesti in čuta za pravico v sebi, pritrčiti, da so imeli divjaki prav, da so branili edino svoje imetje: pusto in žalostno svojo zemljo. Kako pravico pa so imeli Angleži do nje? Čegava pa je bila? - Niti z enim borom je niso odkupili od divjakov. Ko so Avstralijo odkrili, dejale so angleške gosposke: naša je. Ne da bi bili od Avstralcev odkupili zemljo, pogнали so sestradane reve s smodnikom in svincom iz rodovitnih in lepih pokrajin ob obrežju v gole notranje puščave, kjer jim ni bilo ne živeti, ne umreti. Sovraštvo je kaj pak da rodilo zopet sovraštvo in netilo oni grozni, nikdar ne prejenjajoči boj, ki je izkopal avstralskemu rodu prezgodnji grob..." Pisec knjige se gotovo ni zavedal, da ta 'boj' ne bo pojenjal še stoletje kasneje.

Od 26. do 28. maja je v Melbournu potekalo Zborovanje za spravi dogovor z aborigini, katerega udeleženci so se zbrali z namenom osvetliti razvoj te občutljive teme v zadnjih petih letih in se pogovarjati o načrtih za novo tisočletje. 25-članski Council for Aboriginal Reconciliation je bil ustanovljen, da opogumi vlado, občine, različna podjetja in druge skupine, da postanejo aktivni v tem pomiritvenem procesu. Na otvoritveni slovesnosti tega aboriginskega tedna na postaji SBS Radia Melbourne, je zbranim televizij-

skim in radijskim novinarjem ter predstavnikom različnih skupnosti spregovoril Ian Hunter, potomec plemena Wurundjeri, katero je včasih živel ob reki Yarri. Dejal je, da je žalostno, kako malo Avstralcev ve, katero ime so nosila plemena na območjih, na katerih zdaj živijo. "Če o tej temi povprašate Američane, vam bo večina ponosno izstrelila ime domorodskega plemena, ki je tam živel pred prihodom belega človeka. To je njihova zgodovina in ponosni so nanjo."

Če pobrskamo po preteklosti vidimo, da zaradi pomanjkanja ustreznega dogovora niso bili oškodovani le aborigini. Zaradi zavračanja in podcenjevanja domorodske kulture so beli Avstralci ostali tuji kulturi, ki jo je edinstveno izoblikoval ta kontinent v svoji ne 200, ampak 40.000 letni zgodovini. Najpomembnejši zakonski mejnik v zvezi z abori-

Avstralski domorodec
Foto: Palani Mohan

ginsko spravo je bil prav gotovo referendum leta 1967, na katerem je bilo domorodskim prebivalcem Avstralije končno podeljeno državljanstvo. Ena izmed prvih avstralskih aktivistov za spravo z aborigini, Faith Bandler, pa se boji, da se proces sprave zdaj srečuje s še večjimi izzivi.

"Takrat ni bilo Pauline Hansonove, vprašanje zemljiškega lastništva ni bilo tako ostro kot danes in beli so se počutili zelo varne," pravi. "Saj ne, da bi se zdaj počutili ogrožene, vendar so takrat lažje kaj dali domorodcem, v stilu, pa vrzimo tem črnim siromakom kost, saj ne bomo zato sami imeli nič manj."

Največji premik v smer sprave se je gotovo zgodil v zadnjih dvajsetih letih. V sedemdesetih sta bila ustanovljena Aboriginski dogovorni komite in Narodna aboriginska konferenca, ki je 1979. pozvala

k dogovoru med Commonwealthom in aborigini. Obe organizaciji sta leta 1984 in leta 1985

Avstralska domorodka,
Foto: Palani Mohan

razpadli in gibanje za dogovor je spet zamrlo. Ob bližajoči se dvestoletnici je 29. novembra 1986 zbranemu občestvu v Alice Springsu o tem problemu spregovoril tudi papež:

"Ustanavljanje nove družbe za aboriginske prebivalce ne more napredovati brez poštenega in z obeh strani potrjenega dogovora, ki upošteva te človeške probleme, celo če njihovi vzroki ležijo v preteklosti."

Čisto zares je šele z odločitvijo Mabo leta 1992, ko je visoko sodišče zavrnilo doktrino, da je bila Avstralija v času evropske naselitve terra nullius ali nikogaršnja zemlja ter z odločitvijo Wik leta 1996, da zakup ozemlja lahko soobstaja z lastninsko pravico aboriginov nad to zemljo. Avstralija začela graditi zakonske temelje za odnos med aborigini in otočani Torske ožine ter tistimi, ki so se tod naselili tisočletje pozneje.

Naj si za konec spet sposodim besede Faith Bandlerjeve, ki je prepričana, da bo sprava v prihodnosti odvisna od medsebojnega spoštovanja in boljših medkulturnih odnosov v okviru širše avstralske skupnosti: "Zakonodaja je ena stvar, lahko spremenimo zakone, toda skupaj z njimi se morajo spremeniti tudi človeška srca."

Slovenskemu društvu Adelaide

ob 40. obletnici delovanja
vse najboljše z željo, da bi še
naprej ohranili prijeten,
topel slovenski domek in v
njem gajili slovensko besedo
Uprava in uredništvo
Glasa Slovenije

Iz koledarja

O zgodovini Slovencev

30. maj

Leta 1917 je v parlamentu na Dunaju dr. Anton Korošec kot predsednik Jugoslovanskega kluba poslancev prebral deklaracijo, ki je zahtevala: "Naj se vsa ozemlja tedanje Avstro-Ogrske, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, zedinijo v samostojno državno telo, ki bo prosto vsakega narodnega gospostva tujcev in zgrajeno na demokratičnem temelju..."

To za Slovence pomembno obletnico so 30. maja letos zaznamovali s proslavo v občini Sv. Jurij ob Ščavnici, odkoder je bil doma dr. Anton Korošec. "Brez majniške deklaracije ne bi bilo samostojne Slovenije" so dejali na srečanju. Dr. Vekoslav Grmič pa je dejal: "Samo če bomo dovolj upoštevali zgodovinski spomin in črpali življenjske sokove iz korenin, ki jih napajajo duhovne moči Antona Martina Slomška, generala Rudolfa Maistra, Janeza Evangelista Kreka, Antona Korošca, Edvarda Kocbeka in sploh velikih slovenskih rodoljubov ter genijev vseh časov od Primoža Trubarja prek Prešerna in drugih, kakor tudi žrtev za svobodo vseh časov, posebno v letih 1941-45 in tistih v letu 1991, in samo tako smemo zreti z zupanjem v prihodnost. Naša prihodnost v tem pogledu je namreč tudi poroštvo božjega blagoslova..." Proslavo je pripravilo Zgodovinsko društvo Maribor skupaj z župnijo in občino Sv. Jurij ter Radiom Maribor.

1. junij

Leta 1878 – V Ljubljani je umrl uradnik, učitelj, zborovodja in skladatelj Anton Hajdrih (tudi Heidrich), učenec Gregorja Riharja. Več njegovih skladb je ponarodelo, zlasti znana *Jadransko morje*. Rodil se je 1842 v Ljubljani.

Leta 1988 – V Ljubljani so v prostorih revije Mladina ustanovili odbor za obrambo Janeza Janše.

Godovniki, vse najboljše!

15.6.: Vida	22.6.: Pavel
16.6.: Jošt	23.6.: Krista
17.6.: Rajko	24.6.: Niko
18.6.: Marko	25.6.: Vili
19.6.: Romana	26.6.: Vigil
20.6.: Cvetka	27.6.: Ema
21.6.: Lojze	28.6.: Hotimir

2. junij

Leta 1907 – V Novem mestu se je rodil pomembni slovenski skladatelj Marjan Kozina. V svojih skladbah je združeval klasično obliko z novoromantično vsebino. Napisal je opero *Ekvinokcij*, simfonijo s 4 stavki - *Ilova gora, Bela krajina, Padlim v slovo in Proti morju*, okrog 50 odličnih samospsevov ter komorno, klavirsko in mladinsko glasbo. Umrl je 1966 v Novem mestu.

Leta 1988 – V Mostu ob Soči so organi tedanje uprave za notranje zadeve aretirali časnikarja revije Mladina Davida Tasiča (enega izmed četverice) in ga izročili jugoslovanski vojaški policiji.

5. junij

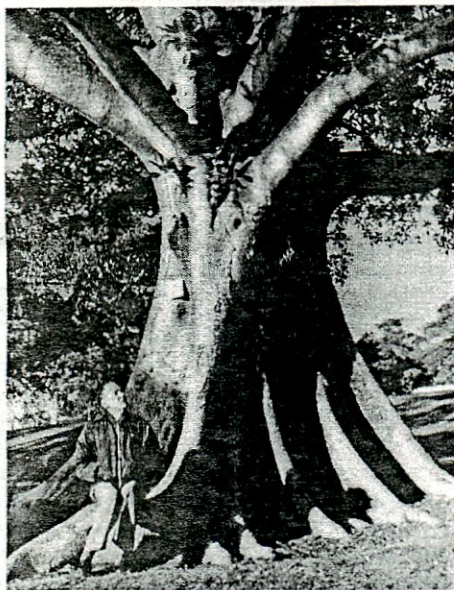
Leta 1937 – Ob prihodu predsednika velikosrbske Jugoslovanske nacionalne stranke upokojenega generala Petra Živkoviča na turnejo po Sloveniji, so v Ljubljani izbruhnile velike demonstracije, pri katerih so bili posebno delavni študentje, pristaši Slovenske ljudske stranke. V naslednjih dneh so bile podobne demonstracije tudi v Mariboru in Celju, Živkovičevo spremstvo pa je 8.6.1937 v Prihovi pri Slovenskih Konjicah ubilo študenta Rudolfa Dolinarja.

Leta 1880 – V Brežicah je umrl pravnik, mladoslovenski politik, pesnik in pisatelj Radoslav Razlag. Leta 1871 je bil deželni glavar Kranjske, utemeljil je slovensko pravno terminologijo, napisal je besedilo znane pesmi *Bodi zdrava domovina*. Rodil se je 1826 v Radoslavcih pri Ljutomeru.

Najstarejši slovenski, še živeči gozdar, je bil med nami

Ata Franc, oče upravnika našega časnika, se je pri 83. letih prvič odločil sestiti na letalo. Ne, to ni bila mačji kašelj - to ni bila linija Ljubljana-Dunaj, ampak kar 24 ur dolgo potovanje od Brnika do Avstralije. Oče Franc se je po tako dolgem popotovanju težko "prestaval" na tla novega kontinenta, saj si letalske vožnje nad oblaki ni mogel razložiti drugače kot da je "bilo povsod ogromno snega". Spremembo časa je potem hitro dobro preстал in takoj pričel z vrtnarjenjem in proučevanjem avstralskih dreves in drugih rastlin. Njihov razvoj v jesensko-zimskem avstralskem času ga je presenečal, saj so bile njegove misli vedno in povsod v slovenski pomladi. Tudi avstralska drevesa so čisto nekaj drugega kot naša slovenska! Ne, kaj takega! Kmalu se je na njegovi mizi zbralo evkaliptusovih listkov, nenavadnih storžkov in drugih malenkosti, saj se je najraje sprehajal po botaničnih vrtovih. Najbolj so mu bile všeč vse vrste banksij, ki imajo nenavadne spremembe v svojem razvoju. V zoološkem vrtu je pobožal mehki kožušček koale in z jabolki nahranil kenguruje.

Ata Franc si ogleduje ogromni fikus

Obiskal je "Parliament House" v Canberri, prepotoval veliko kilometrov od Blue Mountainsa do sydneyškega pristanišča in do drugih prekrasnih obal sydneyških zalivov. Ni se bal povzpeti z dvigalom na najvišji stolp Sydneya, visok kakih tristo metrov. Popeljal se je z ladjo po enkratnem sydneyškem zalivu. V Operni hiši se je udeležil koncerta "The Magic of Vienna" ter užival ob Štrausovih melodijah; ob avstralski dobri kapljici pa preizkusil "ta čuden, prazen okus avstralskih jedi".

Ponoči mu je delala družbo prava avstralska Muca, ki ga bo prav gotovo, skupaj z nami vred pogrešala, ko bo odšel nazaj v Slovenijo. "Veste, naša Slovenija je še vedno najlepša!" je odgovoril nekomu, ki ga je vprašal kako mu je všeč Avstralija. Morda je takrat mislil tudi na Kočevske, Poključke in druge slovenske gozdove, v katerih je služboval vse od pred in povojnih časov... zdaj odhaja na Gorenjsko, ki jo tako zelo ljubi in ki je menda celo v vseh treh mesecih bivanja v Avstraliji v kotičku svojega srca ni nikoli zapustil.

V našem in v imenu naših bralcev se mu moramo zahvaliti predvsem zato, ker je prepognil na tisoče strani Glasa Slovenije, ga pakiral, lepil nalepke in kdo ve kaj še vse; naredil je tudi nič koliko kopij raznih dokumentov in drugega materiala. Mi pa smo mu vsak dan, ob jutranji kavi, v zahvalo "servirali" kopico svežih novic iz interneta in iz slovenskih časnikov ter revij. Vse je prebral, in ne samo to, prebral je tudi nekaj knjig avstralskih Slovencev - in veste kaj? Vse brez očal! Redno je prisluhnil slovenskim radijskim oddajam in obiskal slovensko cerkev in društvo. Nasmejale se je tudi igri "Trije vaški svetniki", ki jo je naštvdirala Igralska skupina iz Merrylandsa v Sydneyu.

Ata Franc je v treh mesecih pri triinosemdesetih vrskal morda več te tuje, daljnje dežele, kot kak drug površen obiskovalec. Svojim bogatim življenskim izkušnjam je dodal še eno - avstralsko. Ata Franc, ostanite tako krepkega zdravja kot ste zdaj še mnogo let! In Srečno!

- S.G.

Pišejo nam

Spoštovana urednica in vsi v Glasu Slovenije!

Tudi jaz sem se odločila, da vam napišem nekaj stavkov. Upam, da vam je ostalo zvestih veliko naročnikov odkar je Slovensko društvo Sydney prenehalo plačevati za nas. Vaš časopis je res zelo pomemben, saj v njem čitamo novice iz vsega sveta. In da vam zaupam: jaz najprej prečitam SMEH in se sama pri sebi nasmejem.

Danes se pridružujem vsem, ki so vas že pohvalili za dobro in požrtvovalno delo. Lepo je čitati domač časopis - hvala vam; poslušati slovensko radijsko oddajo - za to hvala Marizi Ličan in Elici Rizmal. In da ne pozabimo naše nadarjene igralce in Merrylandsa. Vseh iger sem se udeležila, zadnjo predstavo "Trije vaški svetniki" pa kar dvakrat. Hvala režiserju Ivanu Koželju ter vsem članom Igralske skupine, saj so nas spravili v smeh in dobro voljo.

Ivanka Krempl, NSW

Spoštovani!

Pišem iz Kanade. Pred kratkim sem se mudil pri vas v Avstraliji in že na začetku moram pohvaliti vašo mladino kako lepo govori slovensko. Naj pohvalim tudi gospo Gregoričevu, ki ureja Glas Slovenije. Ko sem marca obiskal Melbourne in Sydney, sem opazil precej individualnosti; vsak teče po svoje kot da bo konec sveta in skorajda nimate časa za pošten pozdrav. Po klubih in cerkvah, ki sem jih obiskal, sem opazil, da so italijansko primorskega sistema, zato menim, da je tam večina Primorcev in da so naredili Italijani na Primorskem res veliko gorja. Po mojem načelu so Slovenci vljudni in veseli ljudje, saj pregovor pravi: če sta dva pijeta, če pa so trije pa pojejo, na kar pa nisem naletel. Morda je to pripisati velikonočnemu času, vendar mislim, da je kriv drugi sistem.

V Kanado sem si prinesel tudi vaš časopis, zelo mi je všeč in želel bi se nanj naročiti.

Lep pozdrav vsem Slovincem v Avstraliji

Dvojmoč Franc, Kanada

Spoštovano uredništvo!

Prilagam naročnino za eno leto in \$10.00 za tiskovni sklad. Želim vam še vnaprej obilo uspeha pri delu.

Kristina Skočir, Old.

Iz Misli

Iz mesečnika za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji Misli smo izvedeli, da je februarja letos zaključil svojo življensko pot Ivan James Nemeč, sin našega naročnika Danila Nemca.

Misli: Ivan James Nemeč je bil rojen 1. septembra 1962 v Melbourneu, v družini očeta Danila Nemca, doma iz Bilj pri Gorici, in matere Jane r. Kay, avstralskega rodu. Prej je družina živela v Hawthornu, zdaj pa so v Rye. Danilo je brat živinozdravnika Riharda Nemca in Miriam por. Špacapan, žene našega tiskarja Simona.

Ko je bil pokojni Ivan star sedem let, je družina odšla z očetom, ki je moral službeno v Evropo. V petih letih so se mudili v Londonu, Rimu in Sardiniji (PortoScuso), potovali pa po celi Evropi. Že v tem času se je Ivan navdušil za glasbo ter se začel učiti klavir. Po vrnitvi v Melbourne je najprej obiskoval Auburn Primary, nato pa Camberwell High, kjer je že v prvem letu prejel sedem nagrad. Po maturi se je vpisal na Melbournsko univerzo, začel pa se je v glavnem ukvarjati z glasbo, poučevati klavir, zlasti pa komponirati, četudi se je istočasno fantovo zdravje vedno bolj rahljalo. Posebej se je zanimal za filmsko glasbo ter se udeležil seminarja filmske glasbe v Sydneyu, kakor tudi tečaja iste glasbe leta 1991. Dosegel je lep uspeh, ko je bil izbran finalist na vseavstralskem natečaju Queensandskega filharmoničnega orkestra leta 1995.

Njegovo kompozicijo Sinfonietta je imenovani orkester igral in tudi posnel. Poleg tega je Ivan, kljub svoji mladosti in živčni bolezni, od leta 1983 do 1997 ustvaril še 42 drugih glasbenih del. Bog vedi, kaj bi njegov izredni glasbeni talent pokazal v bodoče. A bolezen je terjala svojo žrtev. Naj počiva v božjem miru!

Uredništvo Glasa Slovenije
izreka družini Nemeč
iskreno sožalje

Postanite sponzor
Glasa Slovenije

Ustavno sodišče razglasilo: ratifikacija ni možna

Ustavno sodišče Slovenije je glede pridružitvenega sporazuma Evropski Uniji presodilo, da ne dovoljuje državnemu zboru sprejetja zakona o ratifikaciji. Če bi Slovenija ratificirala predlog evropskega sporazuma, bi se v njem zavezala, da bo spremenila drugi odstavek 68. člena (ta tujcem prepoveduje lastništvo nad zemljišči v Sloveniji). Vlada je predlagala, da ne bi črtali sporne določbe člena, ampak spremenili ta člen v celoti, sprožila pa je tudi dejavnosti za oblikovanje zaščitne zakonodaje. Državni zbor RS je umaknil evropski pridružitveni sporazum.

Lojze Peterle spet kandidira za predsednika SKD

Člani Izvršnega odbora krščanskih demokratov (SKD) so na ponedeljkovi seji, 9. junija pregledali prispele kandidature za sestavo strankinih organov, ki jih bo približno 170 udeležencev z volilno pravico izbiralo na izrednem volilnem kongresu SKD 28. junija v Novem mestu. Najpomembnejša novica je, da se je Peterle odločil znova kandidirati. Za predsednika kandidirata tudi dr. Helena Hren Vencelj in Andrej Šter, ostale kandidature pa niso bile popolne. Na kongresu bodo volili tudi dva podpredsednika stranke, tretjega pa volijo Slovenci po svetu šest mesecev po kongresu. Trenutno ima SKD samo še enega podpredsednika (Tine Vivod), saj sta preostala dva (dr. Janez Zajec in Miroslav Mozetič) pred kratkim odstopila. Glavne tajnice oz. tajnika ne voli kongres, postavi ga izvršilni odbor na predlog predsednika stranke.

Bill Clinton Slovenije sploh ni omenil

Bill Clinton v svojem govoru, ki ga je imel na Vojaški akademiji v West Pointu 31. maja 1997 Slovenije v zvezi z razširitvijo zveze NATO sploh ni omenil. Govoril je o drugih državah, celo o Romuniji. Med drugim je dejal: "V manj kot enem mesecu bom z drugimi voditelji NATA v Madridu povabil prve demokratične države v Srednji Evropi, da se pridružijo NATU..."

ZR Jugoslavija zahteva nemogoče

V Bruslju se je 4. junija končal najnovejši krog pogajanj o državni sukcesiji bivše SFRJ. Seveda brez uspeha, saj je delegacija ZRJ zahtevala, da bi premoženje nekdanje SFRJ delili od leta 1945, torej po stari zakonodaji, ne pa od trenutka razpada te države, ko so začeli veljati novi zakoni.

ZRJ naj bi kot edina naslednica dobila delež oziroma postala lastnica delnic v vseh objektih, ki so bili zgrajeni iz skupnih sredstev in stojijo na ozemljih Slovenije, Makedonije, Hrvaške in Bosne. To so hidroelektrarne, predvsem zgrajene iz zveznega proračuna leta 1965, avtoceste, naftovod, deloma pa tudi nuklearna v Krškem in predor Karavanke.

Jugo-delegacija nadalje zahteva tudi, da nove, "odcepljene države ZRJ kot edini naslednici odplačajo vse dolgove za uporabo skupne valute, davke, carine in druge dajatve, do trenutka, ko so štiri države sprejele lastno zakonodajo in uvedle svojo valuto ter plačilni sistem. Beograd tudi meni, da arhivi pripadajo ZRJ in se strinja, da imajo države le možnost vpogleda vanje in pravico do kopij.

Slovenska stran je z izjavo šefa delegacije Mirana Mejaka ponovila to, kar mislijo tudi Hrvaška, Makedonija in del bosanske delegacije: da Arthur Watts, mednarodni posrednik pri pogajanjih, ni dovolj jasno poudaril, da so vse države naslednice enakopravne. Mejak razlaga, da bi to lahko podprlo jugoslovansko stališče, da je ZRJ edina naslednica in da so se druge države odcepile od SFRJ.

Začetek spreminjanja slovenske ustave

V torek, 3. junija so se predsedniki parlamentarnih strank (razen predsednika SNS Zmaga Jelinčiča, ki je v tujini) soglasno strinjali z začetkom postopka za spremembo 68. člena ustave. Predsedniki treh opozicijskih strank Borut Pahor (ZLSD), Janez Janša (SDS) in Lojze Peterle (SKD) so se na šest oči dogovarjali o pogojih, pod katerimi je opozicija pripravljena podpreti predlog za uvedbo postopka za spremembo ustave, ki sta ga vladni stranki LDS in SLS uskladili dan poprej. Drnovšek je za to, da se ustava čim prej spremeni.

Kupovanje izraelskega orožja ima mednarodno-politične posledice

Vladimir Vodusek in Darijan Košir v Delu: Trgovanje z orožjem z Izraelom ima ne samo sporno poslovno ampak tudi mednarodno-politične posledice: namesto da bi Slovenija v času priprav na članstvo v Natu kupovala orožje pri članicah te zveze, ga je v Izraelu, čeprav so Slovenijo tudi iz ZDA opozarjali, da je slednje (za Nato) nekompatibilno orožje.

NOVICE

Pomladniki še iščejo nekoga, ki bi se spopadel s Kučanom

Odločitev Milana Kučana, da se bo letos ponovno kandidiral za predsednika države je spet aktualizirala vprašanje, kdo bo še kandidiral? V nekaterih analizah kot kandidata omenjajo Janeza Janšo. Na vprašanje ali bo kandidiral pa Janša pravi: "Za zdaj mislim, da ne bom."

Slovenski vojaki na vajo v ZDA

V torek, 10. junija je odpotovala na vojaško vajo Cooperative Nugget '97, ki bo potekala v Louisiani v ZDA, enota Slovenske vojske. Gre za pehotni vod, ki ga sestavlja 42 pripadnikov 10. bataljona za mednarodno sodelovanje. Na vaji – trajala bo od 12. junija do 2. julija, sodelovalo pa bo 4100 vojakov iz 29 držav – se bodo usposabljali za sodelovanje v operacijah Partnerstva za mir.

Osrednja proslava ob dnevu državnosti Ognjemeta ne bo

Ljubljana – Te dni so intenzivno stekle priprave na državno proslavo ob obletnici slovenske samostojnosti in dneva državnosti. Proslava bo v sredo, 25. junija v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.

Osrednji slavnostni govornik naj bi bil premier dr. Janez Drnovšek. Milan Kučan pa na septembrski proslavi v Novi Gorici ob 50. obletnici priključitve Primorske Sloveniji, ki naj bi bila celo največja državna proslava letos. Dan državnosti naj bi posebej proslavili tudi državni zbor, mestni svet Ljubljane, pa tudi župan Ljubljane naj bi jo pripravil za 24. junija na ljubljanskem gradu. Seveda pa je vprašanje ali se bodo letos člani opozicijskih strank udeležili osrednje proslave ali pa bodo imeli svojo.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj
(10. junija 1997)

Država	tolarjev
Avstralija (1 AUD)	118,45
Avstrija (1 ATS)	12,90
Hrvaška (1 HRK)	25,50
Italija (100 ITL)	9,19
Kanada (1 CAD)	112,36
Nemčija (1 DEM)	90,85
ZDA (1 USD)	156,32

Slovenski narodni svet Viktorije

obvešča, da je izšla in je v prodaji 115 minutna video kaset

Štajerskih 7 v Avstraliji

Cena \$ 25.00

Naročila sprejema Valentin Lenko na telefon:

(03) 97959510

Dva tisoč domačih nojev za meso

V Sloveniji redijo okoli 1500 nojev, čez dve leti naj bi se ta številka povečala vsaj petkrat. Nekaj več kot dva tisoč nojev na leto naj bi namenili za meso, seveda je mogoče uporabiti tudi kožo, perje in roževino, druge pa bi imeli za razplod. Zdaj nojevo meso uvažajo, saj zanje še nimajo domače klavnice, pa tudi nojev je še premalo.

Triletni Martin iz Črnega Kala čaka na presaditev jeter in prosi za denarne prispevke

"Moje ime je Martin, star sem tri leta. S starši živim v Črnem Kalu in imam cirozo jeter od rojstva. Moja edina možnost je presaditev jeter, ki jo bodo opravili v Milanu," tako se začne pismo malega Martina, ki ha je povzel tudi profesor na Tržaški univerzi Sergio Meriani ter na internetu odprl domačo stran (homepage) za Martina. Hkrati je zaprosil tudi druge imetnike strani na internetu, da na svojih straneh uredijo tako imenovani link ali povezavo s stranjo, na kateri Martin prosi za pomoč. Martin mora pred operacijo jesti posebno dietno hrano, ki stane približno 400 dolarjev na mesec, dobi pa se samo v Italiji. Starši pa niso premožni. Morebitni darovalci lahko pošljejo denar na račun v Banki Koper. Časnik Dnevnik je uredil povezavo na internetu, kjer je navedena tudi številka žiro računa pri Banki Koper: <http://www.univ.trieste.it/diciotto/moto/urg.htm>.

Kdo ima več zaslug za samostojno državo?

V anketi Dela je na vprašanje kdo ima več zaslug za samostojno državo – politiki, ki so vodili nacionalno in državno osamosvojitve, ali kulturniki, ki so oblikovali slovensko nacionalno identiteto? Dobra tretjina vprašanih sodi, da so oboji enako zaslužni, 28,7 odstotka daje večjo težo politikom, 25,6 odstotka pa kulturnikom.

Hoteli odslej z zvezdicami

V soboto, 7. junija je začel veljati pravilnik o merilih in načinu razvrščanja nastanitvenih obratov in marin. Po novem bodo hoteli, moteli, penzioni, prenočišča in gostišča označeni z eno do petih zvezdic, apartmaji z največ štirimi, kampi s tremi, turistične kmetije z možnostjo nastanitve nodo namesto zvezdic lahko imele oznake od enega do štirih jabolk, zasebne turistične sobe, stanovanja in počitniške hiše pa do tri zvezdice. Lani so slovenske marine ustvarile 1,2 milijarde tolarjev prihodka. Po morju je priplulo v Slovenijo 12.364 tujih plovil ali dva odstotka več kot leto prej.

Med vajo pod Tursko goro umrlo pet gorskih reševalcev

V Okrešlju nad Logarsko dolino se je 10. junija zgodila najhujša gorska nesreča v Savinjskih Alpah doslej. Reševalci so vadili reševanje ponesrečencev s pomočjo helikopterja. Eden od reševalcev je v steni dal mehaniku v helikopterju znak, da se lahko dvigne. Pilotu se je uspelo dvigniti za poldrugi meter, takrat pa je helikopter obstal v zraku, odpovedali so mu vsi inštrumenti. Preživeli so izpričali, da je bil eden izmed reševalcev na vrvi takrat, ko se je helikopter pričel dvigati, najverjetneje še pripet na varnostno žico v steni. Helikopter je odtrgal del skale, žica pa je potegnila vseh pet reševalcev v globino 300 m.

6. junija spomin na prvega slovenskega letalca Edvarda Rusjana

Murska Sobota – Letalska zveza Slovenije je pred šestimi leti, po osamosvojitvi Slovenije, sprejela odločitev, da bodo slovenski letalci vsakega 6. junija počastili spomin na rojstvo prvega slovenskega letalca Edvarda Rusjana, ki je leta 1909 prvič poletel z letalom svoje konstrukcije. Letos so ob tej priložnosti priredili večji letalski miting, na katerem so predstavili vse, kar leti v Sloveniji. Na mitingu so nastopili padalci, zmajarji, akrobatska, jadralna, kmetijska in potniška letala ter transportni in bojni helikopterji. Posebno pozornost si je zaslužila prva javna predstavitev prvega letala slovenske konstrukcije po več desetletjih, motoriziranega jadralnega letala Sinus. Letalo je marca letos opravilo prvi polet. Piloti Slovenske vojske so prikazali vrhunske sposobnosti enega najboljših šolskih letal na svetu Pilatusa PC-9. Vrhunec mitinga je bil svojstven spopad med "kobro" in "mungom". To sta helikopterja italijanske vojske in ameriške mornariške pehote, ki sta primerna za protioklepni boj. Za nakup tovrstnih helikopterjev se zanima tudi Slovenska vojska.

Več kot štiristo prireditev od 27. junija do 13. julija na petem festivalu Lent v Mariboru

Na lentovskih prizoriščih ob Dravi bo mogoče uživati žanrsko pestro kulturno ponudbo, od klasične glasbe preko jazza, kantavtorskih koncertov, šansona, kabareta in folklore vse do predstav uličnega gledališča in opere na odprtem velikem odru. Dogajanje bodo obogatile otroške prireditve in poletni lutkovni festival. Med tujimi zvezdami letošnje prireditve

Protestni shod proti županu Ljubljane dr. Dimitriju Ruplu

Na protestnem shodu pred Prešernovim spomenikom, ki ga je organizirala neformalno združenje Civilna družba za demokracijo in pravno državo, se je 4. junija zbralo več kot 200 ljudi. Ljubljanskemu županu so zaradi samovolje, neodgovornosti in zlorabe pooblastil izrekli nezaupnico. "Rupl dost te imamo", "Župana v Ljubljano" so glasili medklici in transparenti. Po mnenju združenja je odgovoren tudi za odobritev scenarija otvoritvene slovesnosti Evropskega meseca kulture, ko je iz protesta zapustila dvorano polovica povabljenecv.

NOVICE

ŠPORT

NOGOMET

Maribor Branik se je v nedeljo, 1. junija v slovensko nogometno ligo zapisal kot tretji državni prvak (za SCT Olimpijo in HIT Gorico). Prvo mesto v letošnji slovenski ligi bo zapisan v analih tudi zaradi slavja, ki so ga "vijoličasti" in njihovi navijači uprizorili, bilo jih je okoli 14.000. Brez temperamentne mariborske publike "vijoličasti" prav gotovo ne bi osvojili mesta prvaka države. Maribor pa žal nima pravih konkurentov, saj se v trenutkih zmagoslavja mariborskega Branika druga moštva (Olimpija, Mura in Koper) dobesedno sesuvajo.

ATLETIKA

Slovenski ženski reprezentanci je na Irskem uspelo, kar si pred odhodom na evropski pokal skupine A nihče niti pomisliti ni upal. Uvrstila se je v elitno superligo, potem, ko je v dramatičnem dvoboju premagala Finsko za poldrugo točke razlike. Izvrstna sprinterka Alenka Bikar iz Vrhnike je zmagala na 200 m, bila 2. na 100 m, s štafeto 4x100 m pa četrta in osvojila kar petino točk. Druga dama slovenske atletike je Anja Valant, zmagovalka v troskoku in druga v skoku v daljavo.

SPEEDWAY

Avstralski speedwayist Todd Wiltshire je zmagovalec 15. dirke za Zlati znak občine Krško. Osvojil je tudi Babičev pokal v katerega se je uvrstilo najboljših osem.

PLES

Na evropskem pokalu v latinskoameriških plesih je slovenski par Andrej Škufca-Katarina Venturini osvojil ob Blatnem jezeru drugo mesto. Pokazala sta, da se tudi v posamičnih plesih vzpenjata v sam vrh. Nastopili so plesni pari iz 17 držav.

AVTOMOBILIZEM

Slavko Dekleva je bil najhitrejši na drugi dirki letošnjega državnega avtomobilističnega gorsko-hitrostnega prvenstva, ki so jo vozili na Goriškem, na štiri kilometre dolgi gorski cesti iz Grgarja na Grgarske ravne.

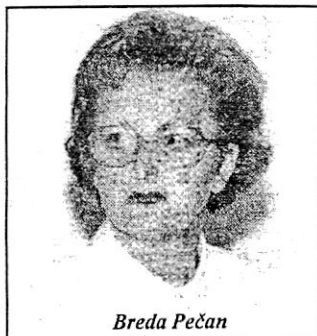
Osem predsednikov tehtalo priložnost Evrope - Srečanje v Piranu in Portorožu

Na povabilo Milana Kučana in po dogovoru predsednikov Avstrije, Češke, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Slovaške in Slovenije se je 6. junija pričelo srečanje predsednikov osmih srednjeevropskih držav v Piranu in Portorožu. Osem predsednikov srednjeevropskih držav se je udeležilo pozdravnega ceremoniala na Tartinijevem trgu v Piranu. Poslušali so slovensko in evropsko himno, potem pa je nastopila častna četa Slovenske vojske. V sejni dvorani so se potem začeli pogovori o nacionalni in državljanski državi, kot možnosti prihodnosti Srednje Evrope in Evrope. Največ pozornosti so predsedniki posvetili vprašanju kako živeti v državah nastajajoče Evrope in kako živeti s sosedi. Ker so bili trije predsedniki iz držav Evropske unije, pet pa takih, ki si želijo v EU in Nato, je bila to tudi izjemna priložnost za pogovore o bodočnosti Evrope. Po okrogli mizi so se predsedniki udeležili odkritja obeležja v spomin na piransko srečanje - *Vetrovne rože* avtorja Borisa Podrecca.

Oscar Luigi Scalfaro ni prinesel sliko Marije z otrokom

Pirančani so pričakovali, da bodo dobili težko pričakovano sliko Marije z otrokom in svetniki Vittoreja Carpaccia. Sliko, ki jo želijo vrniti minoriti, naj bi bil prinesel s seboj italijanski predsednik Scalfaro. Toda upanje je bilo zaman.

Izola ima županjo

Breda Pečan

V Izoli so 1. junija za novo županjo mesta izvolili Bredo Pečan, članico Združene liste socialdemokratov (ZLSD). Pečanova je dejala, da je tak rezultat pričakovala.

Iz Primorskih novic

Rekorder na dveh kolesih

Izolski policisti, ki so v nedeljskih zgodnjih urah ustavili 38-letnega voznika kolesa z motorjem ATX iz okolice Izole, skorajda niso mogli verjeti lastnim očem. Vozil je po lokalni cesti proti Saredu in nekoliko vijugal, zato so odredili preizkus alkoholiziranosti. Rezultat, ki ga je alkotest pokazal, pa bi presenetil tudi medicinske strokovnjake, ne le vsega hudega vajene policiste. Možakar je namreč napihal 4,47 g/kg alkohola v izdihanem zraku, kar je verjetno absolutni slovenski rekord.

Videmski sporazum

Po več kot štiridesetih letih so sklenili 'videmski sporazum'. Zunanja ministra Hrvaške in Slovenije sta podpisala sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju, ki ga morata oba parlamenta še ratificirati. Žal obmejne lokalne skupnosti niso imele odločilne besede pri nastajanju tega sporazuma. O njem so odločali predvsem v Ljubljani in Zagrebu. Zato se pojavljajo prve kritike. Občina Ilirska Bistrica, na primer, zahteva, naj se v maloobmejni pas vključi celotno občinsko ozemlje, na hrvaški strani pa se obnavljajo že stare zahteve istrske županije, da bi ugodnosti videmskega sporazuma o maloobmejnem prometu razširili na celotno območje istrskega polotoka. Zdaj namreč obsega območje videmskega sporazuma na Hrvaškem samo bujsko in novigrasko ozemlje. Tudi italijanska manjšina v Istri, ki si vse povojno obdobje prizadeva za povsem poenoten status na celotnem ozemlju, kjer živi, bo razdeljena na najmanj tri različne kategorije: na tiste Italijane, ki živijo v desetkilometrskem mejnem pasu, na Italijane, ki živijo na območju nekdanje cone B STO in Italijane, ki živijo izven teh območij. Prekrivali se bosta območji nekdanjega italijansko-jugoslovanskega videmskega sporazuma in novega, slovensko-hrvaškega obmejnega sporazuma.

Idrija

Na nadomestnih volitvah za župana občine Idrija nobeden od treh kandidatov ni dobil potrebne večine glasov, v drugi krog pa sta se uvrstila Cvetko Koder, kandidat SLS, in Viktorija Gorjup, kandidatka LDS. Odločitev bo padla 15. junija.

Tudi na slovensko italijansko mejo bo legla schengenska zavesa

Konec oktobra, najkasneje po novem letu, se bo na italijansko-slovenski meji zgodilo nekaj pomembnega, čeprav za večino ljudi neopaznega. Meja med državama se bo spremenila v 'zunanjo mejo' Evropske unije, ker bodo medtem ukinili no-

Uspešna bera v hotelih na Obali

Izgleda, da bo letošnja turistična sezona zelo bogata, čeprav trenutno plaže niso tako obiskane kot po navadi. Tudi letos je pred poletjem v morju Tržaškega zaliva precej planktona - morje cveti. Temperatura morja pa presega 20 stopinj Celzija in bilo je kljub vsemu bakteriološko primerno za kopanje vseh 29 nadz orovanih kopališč, kjer so že petkrat vzeli vzorec vode.

Monografija arhitekta Maksa Fabianija

V petek, 30. maja so slovesno odprli razstavo tega velikega primorskega arhitekta, ki je dočkal skoraj sto let. Rodil se je leta 1865 v Kobdilju, umrl je v Gorici 1962. Na razstavi so predstavili njegovo monografijo.

tranje meje za 13 kopenskih držav, kar bo - z manjšimi razlikami - veljalo tudi za Veliko Britanijo in Irsko. Kakšne bodo posledice za življenje na meji v Sloveniji? V željah voditeljev sosednjih držav, čim manjše, ali celo ugod-

Slovensci najboljši v Jadranu

Slovenski jadralci so jo veliko boljše. Napolitano je slovenske- mu notranjemu ministru Bandlju zagotovil, da bodo na meji s Slovenijo uvedli podoben režim, kakršnega ima Avstrija. To pomeni 'tretji pas' za slovenske državljane, poleg pasov za državljane EU in tužce.

Slovenski jadralci so jo veliko boljše. Napolitano je slovenske- mu notranjemu ministru Bandlju zagotovil, da bodo na meji s Slovenijo uvedli podoben režim, kakršnega ima Avstrija. To pomeni 'tretji pas' za slovenske državljane, poleg pasov za državljane EU in tužce.

Primorski sejem

Tokrat je bil obrtno-podjetniški sejem v portoroški marini, kamor se je preselil iz Kopra. Odprl ga je piranski župan Franko Fičur.

Kaj je vojaka pognalo v smrt?

Pred dnevi se je v slovenski javnosti razširila vest o tragičnem dogodku v vojašnici Polje v Ljubljani. Namreč 20-letni Koprčan Blaž Furjan si je, le nekaj dni pred koncem služenja vojaškega roka, nastavil puško na glavo in se ustrelil. Tako so sporočili uradni organi prvi dan skupaj z obrambnim ministrstvom. Toda v samomor Blaža Furjana nihče od tistih, ki so ga poznali, ne verjame. Zakaj bi se za ta samomor odločil fant veselega, odprtega duha, ki v življenju ni imel težav ne s starši, ne z dekletom in z drogo? Opravil je tudi vse potrebne vojaške teste, saj je bil zadolžen za prevoz 18 vojakov iz svoje čete. Ali se bodo šli skrivalnice z Blažev smrtjo še dolgo? Starši pravijo, da bo ostalo odprtih veliko vprašanj.

JANA

Glavna urednica Jane Bernarda Jaklin je v eni zadnjih številkih zapisala odlično uvodno razmišljanje o Sloveniji in Slovencih pod naslovom "Padli angeli":

Kako so se počutili Slovenci pred drugo svetovno vojno, iz lastnih izkušenj ne vem. Nezanosljivi ustni viri vedo povedati, da so se Slovenci pred drugo vojno počutili predvsem klerikalce in liberalce in partizansko-domobranski spopad je bil zagotovo tudi državljanska vojna.

Porušeno domovino pa sem že pomagala obnavljati. Tedaj se je tudi pričevala znamenita slovenska zgodba o uspehu in je trajala nekaj dolgih desetletij. V Jugoslaviji smo bili ves čas tako rekoč pri vsem prvi: razredni odličnjaki, jugo nadljudje. Večina Slovencev, ki so se vozili na dopust najdlje do Umaga, pretiranega in čustev polnega zavistnega občudovanja in neizmernih hval na naš račun ni doživljala v enaki meri kot tisti, ki smo se več vozili po drugih jugoslovanskih republikah. Tako rekoč povsod po južnih krajih smo se počutili kot petelini na gnoju, kot angeli v nebesih. Bili smo razviti sever, še več, bili smo nekakšna jugoslovanska (in nasploh vzhodnoevropska) Amerika.

Ko se je sredi osemdesetih let začelo narodoljubiteljsko vretje, je bilo domoljubno hrepenenje po lastni državi seveda ves čas podloženo z močnimi občutenji o tem, da nam jug "zgolj krađe in nas izkorišča", in s prepričanjem, da bomo osamosvojeni svojo ekonomsko in druge zgodbe o uspehu v hipu samo še potencirali. Še več. Tako rekoč vsa Slovenija je bila prepričana, da utegnemo biti kaj kmalu tudi evropska zgodba o uspehu: "Evropa, prihajamo! Evropa, zdaj boš videla, kdo so Slovenci in kaj zmorejo!" je pisalo v časopisih.

V takšnih prepričanjih so nas utrjevali avtobusi s sorazmerno slabo oblečenimi ruskimi in češkimi turisti: "Le poglej, kakšne čevlje nosijo!" Za naše pojme ubogi trabanti in škode s taborniško kramo na strehi so zbužali zgolj sočutje in posmeh. Zviška smo zavijali z očmi, ko so tujci z vzhoda občudovali bogato založene police Maximarketa. Kje nad njimi

smo bili mi! Da, mi smo bili res nekaj posebnega, izvrstnega in izjemnega. Slovenska nadutost, samoobčudovanje, pomembnost in vzvišenost so plavale nad narodom kot velikanski rožnat oblak.

Potem je padel berlinski zid, komunizem se je sesul in narodi so dobili krila. Tudi drugod na jugu in na vzhodu so se začele nagle zgodbe o uspehu. Slovenska samovšečna nadutost pa še kar naprej ni poznala meja. Na eni prvih gospodarsko-političnih sej po osamosvojitvi v nekdanjem ce-

Prelistati bo treba vsaj središčno slovensko dnevno časopisje takole med letoma 1988 in 1993 in si izpisati dostikrat izjemno žaljive vrednostne sodbe, ki so jih tedaj o naših sosedih na jugu in vzhodu z levo roko trosili mnogi cvetovi slovenske politike in žurnalizma. Tudi ali celo predvsem njihova zasluga je, da je mit o Slovencih nadljudih zaoral še globoko v devetdeseta leta.

Potem pa se je nenadoma začela ta čudna nova sodobna zgodovina in nihalo je sunkovito zanihalo. Izkazalo se

na prvem mestu med vzhodnimi državami. (Češka, kaže, prav zdaj začinja doživljati svoje zapoznele Tame in Litostroje, ki jih je dolgo potiskala pod preprogo). Gre zato, da se pod pritiski realnosti naglo sesipata slovenska nadutost in prepričanje o naši apriorni večvrednosti. Prišel je čas za trezni in zdravi realizem, za normalno in neobremenjeno razgledišče po Sloveniji in Slovencih.

A kaj, ko je nihalo zanihalo iz ene skrajnosti v drugo. Zdaj je tu nenadoma novi prastrah, občutek poraženosti na vseh frontah, negotovost, počutje vseobče ogroženosti; fobije vseh sort in velikosti. Včeraj še nadljudje si danes želijo do nebesnih okopov, za katere se bodo poskrili pred napadalci in izkoriščevalci, ki grozijo od vsepovsod. Narod drgeta v namišljeni majhnosti, ogroženosti in še bolj namišljeni manjvrednosti.

Zgodba o novi slovenski blaznosti torej. In to na žalost v najbolj neprimernem času. V času, ko nam naš mali evropski planet ponuja, da skupaj z njim premislimo in definiramo svoje nove nacionalne možnosti, prednosti in strategijo. Zato lepo prosim, da malce pocukate in pritisnete to nesrečno nihalo. Zadnji čas je, da spet nekoliko zaniha.

DNEVNIK

Miha Kovač: Izjava ljubljanskega nadškofa, češ da so pravi Slovenci lahko le tisti, ki so 'kristjani ali vsaj zaznamovani s krščansko kulturo', je del zgodbe, ki si jo bomo v naslednjih mesecih še veliko pripovedovali... Izjava nadškofa, da so vsi nekristjani slabi Slovenci, je nesramna žalitev vseh neverujočih Slovencev in Slovencev.

DELO

Boris Jež med drugim piše: Zadnji pravi vladar na Slovenskem je bil Josip Broz, zdaj pa imamo v tej vlogi Janeza Drnovška in vlado, ki le redko pride do barvo na dan in se nikoli ne zaplete v nobeno pošteno vojno... Svojo vladavino gradi na "podkupovanju" političnih partnerjev in raznih socialnih skupin, kar je splošno razširjen politični inštrument, ki pa v Sloveniji v tem trenutku deluje že dekadentno... Dobra vlada je pravzaprav osovražena vlada, ki pa jo tudi skrivaj občudujemo.

DEMOKRACIJA

Predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije general JLA Ivan Dolničar je predsednikom območnih odborov Združenj borcev in udeležencem NOB 6. aprila 1997 poslal dopis, s katerim jih je seznanil z razpravo na seji sveta ZZB NOV, ki je bila 21. marca 1997. Iz dopisa je razvidno, da so razpravljali o pogledih novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta in koalicijski pogodbi med LDS, SLS in DeSUS. Priložen je magnetogram nekdanjega predsednika SRS Janeza Stanovnika. Vsi so torej predstavili svojo LINIJO. Zapisani so naravnost grozljivi in srhljivi stavki s toliko sovraštva, pritlehne nestrpnosti in komunistične kontinuitete, nadaljevanja enoumja, saj je Slovenska ljudska stranka (Marjana Podobnika) za Dolničarja, Stanovnika in LINIJO "sračje gnezdo, v kateri se marsikaj skriva; stranka županov, ki gledajo na svoje koristi; stranka, ki izrablja 'floskulo mostov'". Liberalni demokrati (Janeza

Drnovška) so "stranka birokratov in karieristov, Drnovšek je spreten koordinator koordinatorjev, zato ima oblast" (Stanovnik stranko sicer goreče podpira).

Z Janezom Janšo in Ivom Hvalico iz Socialdemokratske stranke se "nimajo kaj pogovarjati... Njiju je treba odstraniti... druge pa, podrediti si vse, ki se jih da. Poskusiti tudi z novim nadškofom... Janša je glavna nevarnost, najbolj kritična točka za ta čas je Jansizem, mitologizirani vodja..." Takoj za Janšo je po sovražnosti Katoliška cerkev. Komunisti niso mogli živeti brez spopadanja z izmi, zato so si zdaj izmislili jansizem...

Po predstavitvi te LINIJE je Janša skoraj izginil iz javnosti; na Nacionalni TV so mu zaprli vrata, čeprav so objavili pogovore drugih politikov. Podobno je s POP TV, TV 3, Delom in drugimi občili. Tako je v Sloveniji Kučanov klan odkril svoje karte in zabrisal vsako pomembnejšo sled za Janšo.

kaju je dr. Mlinar poskušal premišljati o tem, da bi se bilo pametno povezati z državami Višegradske skupine, ki se je pravkar oblikovala in nas vabila medse. Kaaaaj? Poslušalci so čisto ponoreli. Mi pa Čehi? Mi pa Madžari? Mi pa Poljaki? Gospodje, bodite resni in ne žalite!

Ali H. Žerdin je pravkar izdal pomembno publicistično delo o Odboru in o demokratičnem vrenju ob koncu osemdesetih let. Publicistiko pa še vedno čaka nedotaknjen nič manjši izziv.

je, da proti jugu in vzhodu ne živijo le nesposobni butci in da na zahodu na drevesih ne rastejo čokolade Milka. Naglo smo začeli v lastnih očeh drseti vse niže in niže. Nihče nas več ne hvali! Nihče nas ne mara! Vsi nam zgolj strežejo po življenju. Ne samo da nas ne pričakujejo željno in nadydušeno, kot smo si domišljali. Še vedo ne za nas in jim tudi ni dosti do tega, da bi nas sploh spoznali!

Pri tem se v bistvu seveda ni spremenilo nič ali skoraj nič. Še vedno smo po gospodarski uspešnosti bržčas

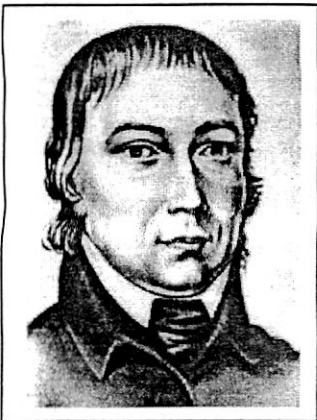

Kar tri razstave o Jožetu Plečniku

V soboto, 7. junija so na Ljubljanskem gradu v okviru Evropskega meseca kulture (EMK) odprli nekoliko spremenjeno arhitekturno razstavo *Jože Plečnik – arhitektura za novo demokracijo*, skupen projekt Češke in Slovenije, ki je bila lani na ogled v Pragi. Ob razstavi je izšla obsežna publikacija *Poezija v kamnu*. V Arhitekturnem muzeju Ljubljana (grad Fužine) je prav tako odprta razstava *Jože Plečnik: ljubljanski urbani prostor o mojstrovih urbanističnih dosežkih*, kasneje pa v novem Krilu Narodne galerije in sicer obsežna razstava *Zakladi zlata, zakladi duha; Plečnikovo sakralno posodje*.

Kranjski jezik čeden narediti

V okvirju praznovanja slovenskega časnikarstva so v dvorani Nuk-a v Ljubljani priredili razstavo ob 200-letnici Vodnikovih *Lublanskih novic*. Duhovnik Valentin Vodnik je ena osrednjih osebnosti svoje dobe v Sloveniji. Ob tem da velja za prvega slovenskega pesnika je objavil prvo slovnico v slovenskem jeziku, nadaljeval Kumerdejevo slovarsko delo in postavil osnove za Cigaletov in Pleteršnikov slovar.

Valentin Vodnik

Napisal je številne šolske učbenike in se ukvarjal z mineralogijo, zgodovino in numizmatiko. Posebno pomembno je njegovo časnikarsko delo; le-temu so v Narodni in univerzitetni knjižnici namenili razstavo, ki je predstavila Vodnikov prispevek k slovenski časopisni dejavnosti. Za začetek njegovega tovrstnega delovanja velja urejanje *Velike pratike* (1795 - 1797), tej pa je sledila *Mala pratika*. Vrhunec Vodnikovega časnikarstva so *Lublanske novice* (1797 - 1800), prvi slovenski časnik.

Kamnik - predmestje Šutna (razglednica odposlana leta 1911)

V Kamniku so okusili čar srednjega veka

Kamnik, 7. junija – Pa se je zgodilo, kar se je zgoditi imelo! Milostljiva kamniška gospa so zjutraj v kupico zdravilnega vina usteca pomočili, se po cesarsko odeti pustili ino se po slavnostno, v spremstvu bobnarja in klicarja na kamniški Mestni trg podali. Se danes milostljivi gospe utegnejo tamkaj zateči noge! Pa si pogumni niso le sprehoda omislili! Kajti danes je na našem trgu milostljivi den! Kar po cesarsko so veliki kamniški poglavar, gospod Smolnikar, z župansko verigo semenj odprli, katerega so na den sv. Primoža in Felicijana kralj Maksimiljan z vsemi častmi, milostmi, svoboščinami ino dobrimi navadami Kamniku dovolili ino s slavno listino potrdili. Pak niso oni krivi! Zakrivilo so to štajerski vitez Ulrich Liechtensteinski, ki so se že sto let prej po žensko oblekli, se z vitezi bojevali, pa tako pisali pesmi, katere so tudi po žensko naslovili. Ženska služba (Frauendienst) so jim dejali! Ino zato je na šesti ino sedmi dan meseca rožnika v Kamniku veselo, prav na ta naš prvi den Venerine poti, še nekaj mestijcev ino mestijank se je po zadnji modi odelo, na semanju so kaj videti imeli: vse naše kovače, usnarje, kovce denarja, pisarje, bruhalce ognja, mešetarje! Pak še podaniki so se denes dobro imeli; kar z roko so fižolovo juho ino drugo hrano jedli, iz lončenih vrčev veliko piva ino vina spili! Da bi le veselo ostalo, še na večer, ko bodejo na pobočju Malega gradu operno burko igrali, katero so po kamniški bogati gospe Veronika naslovili.

/Iz Nedela Vanja Tekavec/

Dr. Marija Stanonik bo izdala knjigo, posvečeno izročilu Slovencev po svetu

Dr. Berta Stanonik je priznana slovenska slavistka in etnologinja, ki med drugim raziskuje slovenstveno folkloro, za katero je pred dvajsetimi leti dobila zadolžitev na Inštitutu za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU v Ljubljani, kjer je zaposlena. S sodelavci s terena na celotnem slovenskem etničnem ozemlju zbirajo gradivo, ki ga med drugim objavljajo v zbirki Glasovi pri založbi CZD Kmečki glas.

Dr. Marija Stanonik bi zdaj rada izdala knjigo, posvečeno izročilu Slovencev po svetu. "Kot je videti, se je dela težko lotiti posamezno po kontinentih, zato bomo pač morali zajeti izročilo vseh Slovencev zunaj Slovenije, in gradivo objaviti v eni knjigi", je dejala v pogovoru s časnikarko mariborskega Večera Natašo Jenuš.

Sveto pismo v zvočni obliki

Skupno z založbo Mladinska knjiga je Mohorjeva izdala izbrana besedila Svetega pisma na osmih tonskih kasetah. Slovenski dramski igralci pripovedujejo dramatisirana besedila. Naročila: 61/301097

Fotografski natečaj

Neodvisni mesečnik iz Celovca "Družina in dom" razpisuje fotografski natečaj za najlepše posnetke iz domačega kraja. Zato vabijo rojake po širnem svetu, da sodelujejo pri fotonatečaju celovške Mohorjeve 1997. Strokovna žirija bo izbrala 12 naj

dr. Berta Stanonik

boljših slik, ki bodo objavljene kot motivi meseca v Mohorjevem koledarju za leto 1998. Vsako izbrano in objavljeno sliko bodo nagradili s 1000 ATS (avstrijskimi šilingi). Upoštevati je letne čase. Naslov: Mohorjeva založba, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt, Austria

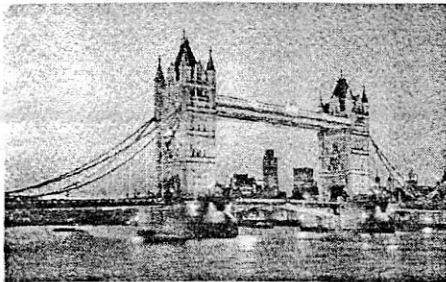

Po svetu

LONDON

Slovencev v Londonu ni veliko, takih, ki bi dočakali spoštljivo starost pa še manj. Milka Hvala je 2. junija praznovala sto let in pravijo, da je redka ne samo njena starost ampak tudi priljubljenost. Milka je bila druga med desetimi otroki kmečke družine iz Slapa pri Idriji blizu Svete Lucije. Doletela jo je usoda velikega števila drugih Primork - šla je služiti v Egipt. Zadnjih deset let živi v domu, ki ga vodijo katoliške nune iz reda Male sestre ubogih, ki skrbijo za stare ljudi. Pred nedavnim jo je obiskal nadškof Perko iz Beograda, za njen rojstni dan pa ji je slovensko veleposlaništvo pripravilo lep sprejem, ji izročilo čestitko slovenskega predsednika Kučana in sto nageljčkov; nune pa so priredile njej v čast slovesno mašo. Na posebnem častnem mestu pa je telegram, ki ji ga je, tako kot vsem stoletnikom, poslala britanska kraljica Elizabeta.

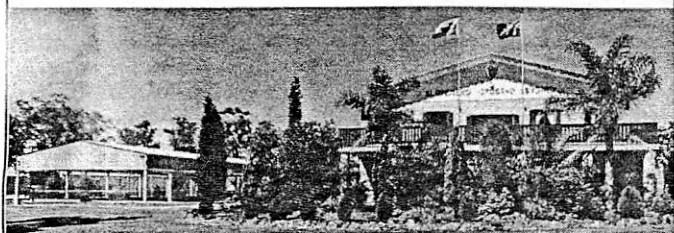

London

Uredništvo Glasa Slovenije izreka srčne čestitke argentinskemu slovenskemu društvu Zedinjena Slovenija, ki letos slavi svojo 50. letnico. Prav tako tudi tedniku Svobodna Slovenija, s katerim ima Glas Slovenije izmenjavo. Hvala za redno pošiljanje Svobodne Slovenije in še na mnoga uspešna leta.

Uprava in uredništvo
Glasa Slovenije

Slovensko društvo Sydney

DAN SAMOSTOJNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

Sobota, 21. junija 1997
ob 19.30

Kulturni program z nastopom okteta Lesna
iz Slovenj Gradca

LETNI BAL

Sobota, 5. julija 1997
Rezervacije nujno potrebne
V ceno vstopnic vključena večerja

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164

Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447

BUENOS AIRES

S 50. občnim zborom je vstopilo društvo Zedinjena Slovenija v zlato - jubilejno leto. Društvo je tudi lastnik tednika *Svobodna Slovenija*, ki prav tako beleži leto 50. V svojem poročilu je predsednik društva Marjan Loboda med drugim orisal delo in pot društva ter se zahvalil vsem, ki so žrtvovali na tisoče delovnih ur, da bi društvo obstalo, predvsem se je spomnil prvega pokojnega predsednika Miloša Stareta. Na občnem zboru so izbrali nov upravni odbor. Za predsednika je bil izvoljen Marjan Loboda.

TRST

Družbeno-politično društvo Edinost je v znak protesta proti skoraj polstoletni zamudi pri uresničevanju italijanske ustave oz. njenega 6. člena, v katerem predpisuje varstvo jezikovnih manjšin, v 10. prehodni določbi pa predpisuje takojšnje izvajanje omenjenega člena v deželi Furlaniji-Juljski krajini, na trgu Zedinjenja Italije v Trstu, 31. maja pripravilo enourno protestno zborovanje.

NEW YORK

V newyorški galeriji Art Directors Club so 1. maja odprli razstavo *Svobodno slovensko grafično oblikovanje*. Gre za prestižno galerijo na Park Avenue na Manhattanu in hkrati za institucijo, ki združuje najpomembnejše ameriške grafične oblikovalce. Pokrovitelj razstave je dr. Janez Drnovšek.

Ob razstavi je izšel zajeten katalog, ki prikazuje razvoj oblikovanja na Slovenskem med letoma 1945 in 1988 in med 1988 in 1996.

V drugi polovici junija bodo razstavo v okviru Evropskega meseca kulture prikazali tudi v prostorih Arhiva Slovenije - Grubarjeve palače.

*Three return flights a week
Mondays, Thursdays and Saturdays
from Melbourne and Sydney
to Vienna and Ljubljana*

*Trikrat na teden iz Melbourn in Sydneya na
Dunaj, v Ljubljano in nazaj*

Lauda telefon: 1 800 642438
(brezplačni klic)

**The only line direct to
the Heart of Europe**

Lauda-air

POSLOVNE INFORMACIJE NA ENEM MESTU

informacije o podjetjih

ponudbe in povpraševanja

informacije o poslovnem
okolju

informacije o promocijskih aktivnostih
GZS

informacije o poslovno-strokovni literaturi

Kako do informacij?

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
Poslovno-informacijsko središče INFOLINK
Slovenska 41, 1504 Ljubljana, Slovenija
telefon: +386 61 - 22 31 57, 125 01 22
telefaks: +386 61 - 21 95 36, 21 82 42
e-mail: infolink@hq.gzs.si

<http://www.gzs.si>

GOJAKS MEATS

& SMALL GOODS

Edina slovenska mesnica v Sydneyu

Še poznate okus dobre
domače kranjske klobase
ali krvavice?

Telefon: (02) 9747 4028

Poleg dnevno svežega mesa
vam nudimo tudi odlično prekajeno
domačo slanino

razne vrste salam in šunk,
ter vam pripravimo tudi
meso za vašo domačo zabavo

Pridite in se prepričajte!

220 Burwood Rd. Burwood NSW 2134

TRIGLAV Club

Limited

Na razpolago eno
najboljših
balinišč v Avstraliji
Dobra kuhinja
odprta v četrtek, petek,
soboto in nedeljo zvečer
Bar z igralnico

Vam nudi
društvene prostore
za poroke
in druge svečane
priložnosti

19 Brisbane Road
St. Johns Park, NSW

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

VEČKRAT NAGRAJENA
POTOVALNA
AGENCIJA
ST.1
Pty. Ltd. NA ZAHODU SYDNEYA

JETglobe

TRAVEL

POTUJTE Z NAMI

ORGANIZIRAMO VSE VRSTE POTOVANJ Z
GLAVNIMI LETALSKIMI KOMPANIJAMI
LAUDA AIR QANTAS ALITALIA
SINGAPORE AIRLINE

POTOVANJA Z LADJO

VELIK POPUST ZA
POTOVANJE V
EVROPO

Smart Cover
Travel Insurance

ORGANIZIRAMO POTOVALNE ČEKE, ZAVAROVANJA IN
VSE KAR POTREBUJETE ZA VARNO IN UDOBNO
POTOVANJE

SPECIALNE CENE ZA POTOVANJE DO LJUBLJANE

190 MARRYLANDS RD. MARRYLANDS NSW 2160

TEL: 02 9682 4211 FAX: 02 9682 1502

ZA VSE INFORMACIJE POKLIČITE: JOŽETA HAMPTONA

Melbourne

In memoriam

Jože Golenko

V soboto, 2. maja 1997 je v svojem 74 letu starosti za vedno zatisnil oči melbournski Slovenec, naš dobro znani rojak Jože Golenko. Od njega smo se poslovili v sredo, 13. maja na Keilorskem pokopališču. Obrede in molitve je opravil pater Bazilij Valentin.

Jože Golenko je bil rojen na Gibini pri Razkrižju na Štajerskem leta 1924. Kot mladenič se je med drugo svetovno vojno pridružil borbem proti nemškemu okupatorju. Po končani vojni, ko so komunisti izrabili v svojo korist tisto za kar se je Jože boril, se je znašel na napačni strani. Da bi se rešil usode, ki je doletela mnoge slovenske fante, je moral zapustiti rodno grudo - pristal je v begunstvu v sosednji Avstriji in se leta 1949 priselil v Avstralijo.

Prva leta v Avstraliji je Jože preživel kot večina povojnih priseljencev. Pridne delovne roke so mu omogočale zaslužek, globoka narodna zavest in verno-krščansko srce pa moč v najtežjih trenutkih življenja v novi domovini.

Leta 1956 se je poročil z Marijo Škrk in v njenem zakonu sta se rodili hčerki Helena in Julie. Jože je bil dober in skrben oče in popolnoma vdan zakonski drug svoji soprogi Mariji. Na žalost je starejša hči Helena morala v prerani grob, kar je družino zelo prizadelo; toda Jože si je nadel masko poguma in skupaj s hčerko Julie nudil soprogi tolažbo in podporo v času bridkega žalovanja.

Ime Jože Golenko zasledimo že med ustanovitelji prvega slovenskega kluba v Melbourneu leta 1954, prav tako tudi med kasnejšimi odborniki. Kot poklicni gradbeni mojster in človek spretnih rok s strokovnim znanjem, je gradil in nadzoroval dela pri gradnji slovenskega doma v Elthamu-Melbourne. Bil je eden tistih Slovencev, ki ni pričakoval pohval za svoje delo, ampak je prizadevno storil tisto kar je bilo potrebno storiti.

Slovensko društvo Melbourne se mu je že pred leti delno obdolžilo za njegovo nesebično delo z imenovanjem častnega člana društva.

Jože je bil tudi član Lovske in ribiške družine in med lovskimi prijatelji je preživel še zadnji večer pred svojo nenadno smrtjo.

Kot zavednemu Slovencu in rodoljubi je bila slovenska osamosvojitve eden najlepših dogodkov in dnevov v življenju. To je odprto in jasno pokazal, ko se je pridružil Slovenskemu narodnemu svetu Viktorije in sodeloval v gibanju za demokratizacijo Slovenije in njeno samostojnost. Ko je po 47 letih ponovno obiskal svojo domovino Slovenijo je bil več kot srečen.

Osebnost sem Jožeta poznal več kot 30 let. Bil je mož beseda! Kar je obljubil je tudi storil. V ljudeh pa je videl prej dobro kot slabo.

Dom Matere Romane v Melbourneu - slovenski dom za ostarele, nas bo za vedno spominjal na Jožeta Golenka, saj je bil to njegov zadnji projekt, ki ga je zgradil pred upokojitvijo pred sedmimi leti.

Za vse, ki smo Jožeta poznali bo njegov odhod v večnost pustil nenadomestljivo praznino. Osebnost sem izgubil dobrega in zvestega prijatelja, ki ga ne bo mogoče nadomestiti.

Jože zapuščala svojo ljubljeno ženo Marijo, hčerko Julie, zeta Alberta in vnučke Madlin, Daniela in Nathana; v domovini pa sestro Marijo, brata Ivana in druge sorodnike. Vsem izrekamo naše iskreno sožalje.

Jože, ti pa počivaj v miru pod avstralskimi evkalipti, naj ti bo lahka zemlja pod južnim križem...

prijatelj Stanko Prosenak

Oktet LESNA že poje...

13. junij - Slovensko društvo Planinka v Brisbanu

14. junij - Slovensko društvo Ivan Cankar Geelong, ob 19.00

15. junij - Udeležba pri maši v Verskem središču Kew, po maši koncert v dvorani; ob 14.30 nastop pri Slovenskem športnem in kulturnem društvu v St. Albansu

16. junij - ob 11.00 sprejem v Mestni hiši v Melbourneu

17. junij - odhoc v Auckland

21. junij - koncert v Slovenskem društvu Sydney na proslavi ob obletnici slovenske države

22. junij - dopoldne po maši ob 11.00 nastop v Verskem središču Merrylands, v Wollongongu nastop po maši v Slovenskem društvu Planica ob 18.00

23. junij - sprejem pri županu Wollongonga; ob 12.00 nastop v parlamentu NSW, na sprejemu konzularnega zbora, ob obletnici slovenske države ga prireja Alfred Brežnik, častni konzul RS iz Sydneya

24. junij - nastop v Slovenskem društvu v Canberri

25. junij - nastop na proslavi dneva državnosti v Veleposlaništvu RS v Canberri, ki jo prireja Aljaž Gosnar, odpravnik poslov

28. junij - koncert okteta v Slovenskem društvu Adelaide, po nastopu ples

29. junij - Slovensko društvo Adelaide - na kulturnem programu ob 14.00 uri nastopa tudi oktet Lesna

Slovenski oktet Lesna letos praznuje 20. obletnico svojega delovanja, od tega 15 let v isti sestavi. Vsi so poročeni, skupno imajo 21 otrok in nekaj vnukov. Imeli so več kot 700 nastopov doma in v tujini. Po osamosvojitvi Slovenije so prvi zapeli slovensko himno v Palači Združenih narodov v New Yorku.

Izdali so audio kaseto in CD ploščo, video kaseto, kjer so poleg pesmi predstavili tudi lepote slovenske Koroške. Pojejo vse od klasikov, Gallusa, Mozarta, Wolfa do popularnih pemi tujih narodov, slovenske narodne pesmi, še zlasti koroške.

- Ivo Leber, Lojze Košorok

Na manjši fotografiji: oktet Lesna v Štefko Kučan, Brigito Bukovec in Leonom Stukljem

Večja fotografija spodaj: Lesna v Cankarjevem domu na razstavi "Medvedji trg" pred koalami, ki jih je v akciji za novo Pediatrično kliniko zbral naš časnik Glas Slovenije

Sydney

Izredni občni zbor Slovenskega društva Sydney

V nedeljo, 1. junija se je zbrala velika množica članov SDS na prvem izrednem občnem zboru, katerega SDS že ni imelo kar nekaj let. Res je bilo lepo videti koliko članov se še zanima za dom oziroma društvo kateremu pripadajo.

Dnevni red občnega zbora je bil naveden pod eno samo točko: bodočnost SDS. Ko je predsednik Jože Lah po daljšem uvodnem govoru pozdravil navzoče, je omenil tudi težave v katerih se društvo trenutno nahaja. Predvsem je mislil na člane odbora, saj se je njihovo število znatno zmanjšalo z odstopom dveh odbornikov, temu pa je dodati še dvomesečno odsotnost predsednika, ki odhaja na dopust. Tako bo delo štirih odbornikov prenaporno, še posebej ob pripravah na 40. obletnico društva.

Nekateri člani, predvsem bivši odborniki, ki vedo koliko požrtvovalnosti je treba za delo v društvu, in prav tako sedanji odborniki, so v svojih nagovorih opozorili ostale člane kako malo se zavedajo kaj vse morajo tvegati odborniki, ki so, mimogrede rečeno, deležni le graja, redko pa pohval.

Med prostovoljci za nove člane odbora je bilo tudi nekaj mladih in "upamo, da se ne bodo ustrašili dela", je v svojem nagovoru dejala Irena Stariha. "Mladi pari redno vozimo svoje otroke ob petkih na folklorne vaje in smo tako in tako v klubu", so izjavili nekateri. Žal pa za delo ni treba poprijeti samo ob petkih ampak tudi ob drugih dnevih. Mladim družinam ne bo lahko, vendar je njihov pristop hvale vreden.

Posebej zanimiva točka občnega zbora je bil predlog o prodaji dela zemljišča, za katerega je prodajo že odobrila fairfieldska občina pod pogojem, da se ves izkupiček porabi na obnovo in izboljšanje društvenih prostorov. Ta kos zemljišča je uradno ocenjen na 1 milijon dolarjev. S tem denarjem bi lahko popravili parkirišče, naredili bi lahko udoben bar in večjo hladilno sobo, da ne govorimo o hladilni napravi za celotno društvo in igralniški sobi. To so želje mnogih obiskovalcev.

Na žalost ta občni zbor ni prišel do pravega zaključka in razen dopolnitve odbora, se o možni prodaji zemljišča ni govorilo. Tako je ostala ideja samo - sanje... za razmišljanje do naslednjega občnega zbora.

- Ivanka Bulovec

Naročite na Glas Slovenije
svoje sorodnike, prijatelje in
znance

Canberra

Poslovilni večer za gospo Heleno

Predsednik Commonwealth Cluba nazdravlja Heleni Risa

Zadnjih 25 let je Slovenka Helena Risa delala kot "barman" v Commonwealth Clubu, v najprestižnejšem družabnem klubu v Canberri.

Ob njenem odhodu v pokoj ji je predsednik kluba priredil velik sprejem, katerega se je udeležilo preko 300 članov kluba, med njimi celotna canberrska elita. Predsednik kluba je izrekel globoko zahvalo gospe Heleni, ki je prišla iz Slovenije v Avstralijo, za njeno dolgoletno delo, kar je potrdila tudi glasna zdravica gostov.

Sam sem gospo Heleno spoznal pred štirimi leti, ko sem prvič priredil poslovno kosilo v klubu. Takrat je prišla k meni

prijazna gospa in me nagovorila v slovenskem jeziku. Moral sem priti iz Slovenije v avstralsko Canberro, da sem ponovno postrežen v slovenskem jeziku.

Gospa Helena je dala tudi poseben pečat našim svečanim večerjam, ko smo gostili predsednika slovenskega parlamenta in druge visoke goste iz Slovenije in Avstralije.

Kot predstavniku Slovenije mi je bilo, kot že tolikokrat doslej ob podobnih prilikah v celi Avstraliji, v velik ponos prisostvovati poslovilnemu sprejemu gospe Heleni iz Commonwealth Cluba.

- Aljaž Gosnar

Gold Coast

Kresni večer

Slovenska skupnost na Gold Coastu prireja v soboto, 28. junija Ples za kresni večer. Večerja bo ob 19.00 uri. Za ples bo igral Livio Tamborelli. Vmes bo loterija z zanimivimi dobitki. Vstopnina za člane bo \$ 12.00, za nečlane \$ 14.00. Rezervacije: (07) 5526 7745, (07) 5539 5430

Naslov: Burleigh Waters Community Centre, 131 Christine Ave, Burleigh Waters

Ste že poravnali naročnino
na Glas Slovenije?

Veleposlaništvo Republike Slovenije - Canberra Vabilo na prvo turistično predstavitev Slovenije v Avstraliji

Veleposlaništvo RS Canberra vas želi obvestiti, da bo Slovenija sodelovala na Holiday Travel Show v Melbournu in Sydneyu v sklopu "European Village".

V Melbournu bo sejem od petka, 13. 6. do nedelje 15. 6. v Exhibition Centre, predstavitev slovenskega turizma bo na stojnici 233. V času sejma bo predvajana video kaset "Holidays in Slovenia" in sicer v soboto, 14. 6. ob 11.30.

V Sydneyu bo sejem od četrta, 19. 6. do nedelje, 22. 6. v Exhibition Centre. Predstavitev slovenskega turizma bo na stojnici 112. Video kaseto bodo prikazali v petek, 20. 6. ob 15.30.

To prvo turistično predstavitev Slovenije v Avstraliji so organizirali: Veleposlaništvo RS in Konzulat RS v Sydneyu sta v sodelovanju s Turističnim promocijskim centrom Slovenije, Kompas Holidays, Golfurist, Europcar, Kmečko družbo, Centrom za promocijo mesta Ljubljane, Traveland in Moray Travel.

US Indicates Preference for just 3 new NATO States

The United States signalled a desire to restrict the first wave of NATO's eastward extension to Poland, Hungary and the Czech Republic but sought to reassure also-rans that alliance expansion will continue despite Russian misgivings. Nine members of the 16-national alliance signalled a desire to include both Romania and Slovenia in the first round of NATO expansion, which will be completed by 1999. The main argument in favour of bringing Romania and Slovenia - Romania with population of 22 million is much more important strategically than Slovenia with 2 million. NATO summit meeting will be in Madrid beginning July 8.

According to Washington Post Slovenia enjoy European but not so much American favour.

From the Economist:

Slovenia as the richest and most open republic in the former Yugoslavia, began its shift to capitalism from a relatively strong position. Sensible macroeconomic policy has boosted the country further. The economy began growing in 1993. Unemployment has been falling and, at 7.3% in 1996, is below the OECD average, according to the OECD latest report. But inflation remains worrying. Consumer prices rose by almost 9% in 1996. This looks unlikely to fall soon. The introduction of a new value-added tax and the freeing of some prices (including energy) that are still controlled will put upward pressure on prices. The OECD believes that in order to help dampen popular expectations about future inflation, Slovenia's central bank needs to make low inflation its clear objective. It also recommends controlling wage growth in the public sector and reforming the country's pensions system.

GDP per capita (1995)
9,348 US\$

First Anniversary of Slovenian-Russian Society

The Slovenian-Russian Society organized its annual general meeting in Ljubljana to mark its first anniversary. The society has 230 registered members and is chaired by Sašo Geržina, the former Slovenian ambassador to Moscow. At the meeting was also Russian Ambassador to Slovenia Aleksey Nikiforov. Members have gathered on several occasions, especially at cultural events, such as the memorial ceremony at the Russian chapel below Vršič on its 80th anniversary or on the 175th anniversary of the birth of the Russian writer, Fyodor Mihaylovich Dostoyevski.

Slovenia - Population:
1,983,000

Central Europe Leaders Gather for Summit in Slovenia

Presidents of eight Central European states, including Germany and Italy arrived to the Slovenia coastal resort of Piran to discuss European integration at their fourth annual meeting. The Piran meeting is taking place 10 days ahead of a EU summit in Amsterdam where leaders are expected to sign a new treaty designed to prepare the 15-member bloc for enlargement into Eastern Europe. "A united, democratic and free Europe is the only good possibility that Europe and Slovenia have," Slovenian President Milan Kučan, who is hosting the meeting, told the Slovenian Press. The Czech Republic, Hungary and Poland are considered to be the most likely candidates to be included in a first round of EU expansion, with Slovenia figuring as an outside chance.

Yarrawonga (Australia) - Harvest time on the Slovenian farm

News from the Society for Slovene Studies - Canada

Society for Slovene Studies at University of Alberta in Canada elected Lena Lencek and David Stermole to the Executive Board.

Dr. Silvester Lango, a distinguished long term member of the Society for Slovene Studies and President of the American Slovene Congress, was honoured by the Slavic Heritage Council of America, Inc., for his efforts on behalf of the Slavic communities in Greater New York.

The Society for Slovene Studies honoured France Bernik on the occasion of his 70th birthday, May 13 1997. Dr. Bernik - professor of Slovene literature at the University of Ljubljana; since 1992 President of the Slovene Academy of Sciences and the Arts; in 1995 elected *legatus Sloveniae* and member of the Senate of the European Academy of Sciences and Arts in Salzburg, Austria has been a regular member of the Society since November 1991.

The latest volume of *Dve domovini - Two Homelands* (Razprava o izseljenstvu-Migration Studies: vol 7, 1996) contains work by many members of the Society for Slovene Studies including Janja Zitnik ("Vojeslav Mole: Ob stodeseti obletnici rojstva" & "Desetletnica delovanja inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU"), Janez Stanonik ("Friderik Baraga: ob dvestoletnici rojstva" & "Slovenci v Združenih državah: obdobje 1848-1891") and Andrej Vovko (several reviews of important recent books). *Dve domovini* is published by the Centre of Scientific Research of the Slovene Academy of Science and the Arts, Institute for Slovene Emigration Research, Ljubljana.

Slovenia - Area:
20,256 sq km

Impact International
Pty. Limited

Glas Slovenije
sponzorji:
The Voice of Slovenia
Sponsors:

EMONA
INSTRUMENTS

European Cultural Month

15 May-14 July

European Cultural Month 1997 in Ljubljana opened by President Milan Kučan. The European Cultural Month Ljubljana 1997 (EMK) opened in the Gallus Hall of the Cankarjev dom cultural centre. The opening ceremony was attended by numerous distinguished guests including Milan Kučan, the honorary sponsor of the EMK. He said: "Culture is our creative imagination, our knowledge and work, our understanding of the world, it is a protest against all violence against humankind or nations, it is the human right to dignity and to being different. A Europe of cultures is a Europe of diverse cultures, it is freedom and respect for all who have their home here..."

The opening ceremony - a scene oratorio directed by Marko Letonja - was performed by the Slovenian Philharmonic Orchestra, the group Laibach, the academic choir Tone Tomšič, soprano Norina Radovan, as well as actors Iva Zupančič and Jurij Souček.

During the EMK, which lasts until 5 July, the Slovenian capital will host 250 cultural events - music concerts, opera, theatre, dance and puppet performances, exhibitions, films, symposiums, artistic workshops, multimedia projects as well as performances for children and youth by Slovenian and foreign guests.

Ljubljana

350 000 inhabitants

Culture in numbers

Museums 22
Visitors: 340 000

The most important Museums

The National Museum
The Slovene Museum of Natural History
The Museum of Modern History
The Municipal Museum of Ljubljana
The Architectural Museum
The Slovene Theatre and Film Museum

Galleries 53

Visitors: 230 000
The most important Galleries
The National Gallery
The Modern gallery
The Municipal Gallery
The International Graphic Arts Centre Ljubljana Eqrna

Cultural Congress Centre

Cankarjev dom
Halls: 10
Seating: 4 300
Cultural Events: 830
Visitors: 300 000
Congress Events: 257

Theatres

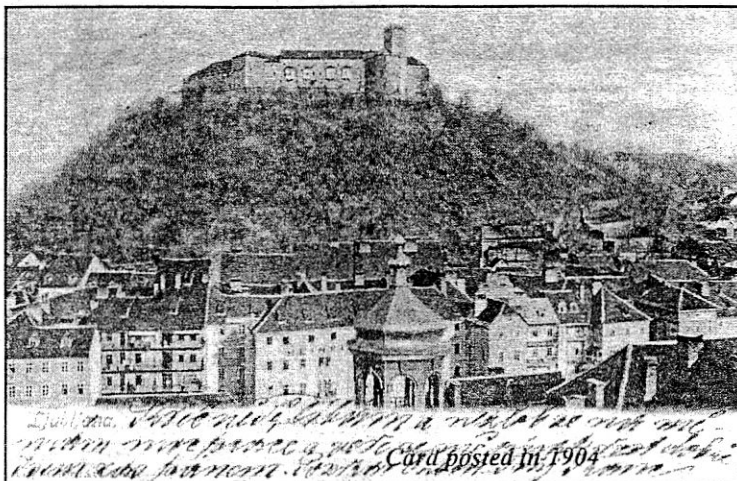
number: 10
seating: 2 585
visitors: 250 000
The most important Theatres
The Opera and Ballet
Drama National Theatre
The Municipal Theatre of Ljubljana
The Puppet Theatre
Theatre Mladinsko
Glej Theatre

Professional Orchestras

The Slovene Philharmony
The Simphonical Orchestra RTV Slovenia
Big Band RTV
The Opera Orchestra

Libraries

The National and University Library (2 000 000 books)
The Slovene Academy of Science and Arts Library (408 780 books)
The Central Technical Library (295 374 books)
The Seminary Library (54 000 books)
Specialised Libraries 115 (2 189 780 books)
General Educational Libraries 6
Cinemas 11
Visitors: 1 234 000

Culture of a city

Ljubljana is not a very large city, but happens to be the capital of Slovenia, and as such, has a special role in determining the cultural profile of the whole nation and vice versa. The cosmopolitan character of Ljubljana formed together with crystallisation of the Slovenian entity. Also some traditional intellectuals may argue that the real roots of Slovenians lie in the peasant culture that survived centuries of foreign rules, the culture of Ljubljana, especially in the century, indicates the importance of urban culture. Contrary to the insularity of the traditional peasant culture, the city opened channels of communication with other cultures. The worthy peasant tradition which preserved the language, myths and popular narratives may have been lost forever, without the participation of the city and its notable inhabitants in the cultural and social movements of modern Europe.

The City and its architecture

It is possible to define six periods in the urban development of Ljubljana, which produced sweeping changes in the fabric of the city. The six phases of urban development can be characterised as the period of *Roman Emona*, the rise of the mediaeval town between Ljubljana Castle (Grad) and the river Ljubljanica, the later *Baroquisation* of this structure, the period of intensive municipal urbanisation *after the earthquake* at the end of the 19th century, the *Interwar Years*, the *intensive postwar building period* and the last decades of the 20th century.

Roman Emona

is certainly the least well-preserved urban segment of these six. The plan of the rectangular settlement, which developed from a military encampment is a classic example of the type of town, built by Roman legionaries in new surroundings.

The presentation of Emona varies widely in the modern urban structure of the Ljubljana city centre. This ranges from the open-air museum at Jakopičev vrt, where a relatively well-preserved insula can be seen, through the archaeological presentations along Erjavčeva ulica (in the immediate vicinity of Cankarjev dom), to Plečnik's interpretation of the southern town wall at Mirje and Ravnikar's inclusion of archaeological motifs in modern architecture (e.g. the building in the Ferantov vrt complex, the Trg republike square or the surroundings of Cankarjev dom).

Hoewer, it is certain that the remains of Emona were only a memory of a specific period in the history of the town after the mediaeval-baroque period. They were no longer an integral part from which a new city could rise in any shape or form.

PST!?!?

Zanimivo, zgodba prejšnjih let se ponavlja: ko gre za proslavitev slovenske samostojnosti in državnosti se govori o varčevanju in o "ni denarja". Tako pravijo za letos: ker ne gre za nobeno okroglo obletnico (letošnja bo namreč šesta po vrsti), organizatorji ne pripravljajo nobene posebne slavnostne in drage proslave. Tudi ognjemeta ne bo. Ja, lani se je čudila urednica Glasa Slovenije, ko je bila na dan državnosti v Mariboru: tudi zastav ni bilo kaj prida. Je še potreben kakšen dokaz več kako malo cenijo v Sloveniji svojo lastno državo?

sramota, sramota

Ko je bil časnikar Dnevnika Miha Kovač minuli teden v ZDA, se mu še sanjalo ni, da se mu lahko zgodi kaj podobnega: ko se je v Chicagu želel vkrcati v letalo Air Canade in se prek Toronta vrniti v Evropo, je prijazna uslužbenka ob čekiranju debelo gledala v njegov potni list in ga potem zaupno vprašala, kaj da je to Slovenija; za kaj takega namreč še nikoli ni slišala in tudi v njenem računalniku ni pod tem imenom našla ničesar. Dokončno jo je prepričal šele njen šef, ki je časnikarja Kovača z vljudnim nasmeškom poslal proti letalu.

dnevnik, dnevnik

MALI OGLASI

Rojstni dan

Moji prijateljici in zvesti naročnici Glasa Slovenije vse lepo za 40. rojstni dan, katerega je praznovala v maju. Ker pa potuje konec tega meseca domov na oddih, ji želim še srečno pot in seveda predvsem vrnitev. Ivanka Krempl
Uredništvo: Tudi mi želimo Dragici Brunčič vse najboljše in naj se ima lepo v naši prelepi Sloveniji.

Išče se

Prosimo Danila Vojska, brata pok. kiparja Milana Vojska, ali kogarkoli, ki bi vedel kje je, naj se oglasi Marjani Vojsk na telefon: 97508117. Danilo je pred približno štirimi leti živel na Kings Crosu, kjer je imel v glavni ulici juvelirno; trgoval je tudi z opali. Iščemo ga zaradi družinskih zadev. Marjana Vojsk

Popravek

V 99. številki Glasa Slovenije je prišlo ob prenosu oziroma zoževanju teksta iz enega v drugi računalnik do premika vrstic. Tako mora v članku Ivanke Bulovec "Praznik materinskega dne pri SDS" (stran 12) v drugem odstavku stavek glasiti: "Vedno prihaja s svojima hčerkama Natalijo in Tanjo na folklorne vaje in je poleg tega svojemu možu, podpredsedniku SDS Stanku Kopsetu vedno tudi v moralno pomoč." Za pomoto se opravičujemo.

Smeh

Hudo

Kaj se ti lahko zgodi hujšega kot to, da ti žena vzame plačo in odide? Da denar porabi in se vrne!

Ločitev

Zakonca Pljunčeva se ločujeta. Pa pravi sodnik: "Gospa, kdaj pa sta se vi in vaš prvokrat sprla?"
Gospa: "Ah, to je bilo takrat, ko je tudi on hotel na vsak način biti na poročni sliki."

Trata

Vodja policijske postaje je bil zelo ponosen na trato pred stavbo. Nekega dne pa so jo napadli krti. Skliče moštvo in pravi: "Zdaj grem na sestanek na vrhovno poveljstvo, vi pa medtem polovite vse krte in trato spravite v prvotno stanje, razumeli?" Ko se čez tri ure vrne s sestanka, mu namestnik navdušeno poroča: "Trata je urejena, krti polovljeni, še več, kar žive smo kopali."

Razlog za zamudo

"Janezek, zakaj si zamudil v šolo?"
"Zaspal sem, sanjal sem, da sem na nogometni tekmi."
"Že, ampak to ni noben razlog!"
"Ja, igrali so dva podaljška."

Petek, pa še trinajsti...

Strašna kombinacija! Med kristjani je 13 nesrečna številka, saj je bilo na zadnji večerji 13 prisotnih (12 apostolov in Kristus) in tudi zato, ker je 12 čarovnic in satan prisotnih na satanskih ceremonijah. Petek je slab dan, saj nekateri verujejo, da sta bila tega dne izgnana iz raja Adam in Eva; Noetovo barko je doletela poplava prav na petek; Kristus je bil križan na petek. Kadar se torej ta dva, trinajsti in petek znajmeta skupaj na koledarju, je to "bad luck" pravijo vražjeverni. V Veliki Britaniji in v ZDA so obešali kriminalce prav na petek, in med ljudstvom je prisotno verovanje, da bo vsakdor ki se mu sodi ob petkih izgubil sodbo. Vražjeverni tudi pravijo: če bo v petek dež, bo v nedeljo sijalo sonce.

Viri informacij:

Sponzorji za barvo v Glasu Slovenije:
dr. Stanislav Frank, Janez Zagorc

Veleposlaništvo RS Canberra, Konzulat RS Sydney, Konzulat RS za Novo Zelandijo, Delo, Mag, Jana, Primorske novice, Slovenske brazde, Demokracija, Družina, Naš tednik, Svobodna Slovenija, Rodna gruda, Naša Slovenija, Nedelja, Mladina, Novi Glas, Mladika, Gospodarski vestnik, Internet, Radio Ognjišče, Radio Slovenija ter dopisniki

Tiskovni sklad
\$ 10.00 Kristina Skočir; \$ 30.00 Ivanka Krempl; \$ 40.00 Peter Dolenc
\$ 50.00 R. Novak
HVALA

Diplomatsko konzularna predstavništva

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Advance Bank Centre - Level 6
60 Marcus Clarke Street, Canberra City
telefon: (06) 243 4830; fax: (06) 243 4827
Pisma in drugo pošto poslati na naslov:
Embassy of Slovenia P.O.Box 284
Civic Square, Canberra ACT 2608
Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00 - 17.00 ure;
uradne ure so od 10.00 - 14.00 ure
Aljaž Gosnar - odpravnik poslov
Helena Dmrovshek Zorko - prva sekretarka
Tina Grosvenor - ataše

Konzulat RS (Sydney)

Častni konzul Alfred Breznik.
Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
telefon: (02) 9314 5116; fax: (02) 9399 6246
Poštni naslov:
P.O.Box 188 Coogee NSW 2034

Konzulat RS Nova Zelandija

Častni konzul Dušan Lajovic
Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt
(Wellington) NZ
telefon: (04) 567 0027; fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247 Lower Hut NZ
Poštni naslov v Avstraliji:
P.O.Box 5 Smithfield NSW 2164.
telefon: (02) 9604 5133; fax: (02) 9604 0096

Konzulat Avstralije

Častni konzul Viktor Baraga.
Trg Republike 3/XII, Ljubljana 1000, Slovenija
telefon: (61) 125 4252
fax: (61) 126 4721